

Sygn.akt III AUa 11/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2014r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Piotr Prusinowski (spr.)

Sędziowie: SA Dorota Elżbieta Zarzecka

SA Bohdan Bieniek

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 czerwca 2014 r. w B.

sprawy z odwołania M. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wypłatę deputatu węglowego

na skutek apelacji wnioskodawczyni M. T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 listopada 2013 r. sygn. akt V U 1545/13

I. **oddala apelację,**

II. **zasądza od M. T. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.**

Sygn. akt: III AUa 11/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 lipca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił M. T. wypłaty deputatu węglowego w formie ekwiwalentu pieniężnego, stwierdzając, że wypłata deputatu węglowego w formie ekwiwalentu pieniężnego przysługuje jedynie byłym pracownikom, zaś M. T. jest zatrudniona w (...), w związku z tym deputat węglowy jest jej wypłacany z tytułu zatrudnienia w (...).

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła M. T.. Stwierdziła, że nie zgadza się z decyzją organu rentowego. W jej ocenie prawa do wypłaty tego ekwiwalentu nabyła wraz z odejściem na emeryturę, którą obecnie otrzymuje. Podała, że podjęła dodatkowe zatrudnienie w PUP na 0,7 etatu i od 2012 r. deputat węglowy został zlikwidowany poprzez włączenie go do pensji zasadniczej.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o oddalenie odwołania. Organ rentowy stanął na stanowisku, że z zaświadczenia pracodawcy (...) spółka akcyjna wynika, że ekwiwalent za deputat węglowy wypłacany jest z tytułu zatrudnienia w (...), poprzez wliczenie go do wynagrodzenia zasadniczego, który otrzymuje odwołująca się.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 15 listopada 2013 r. oddalił odwołanie. Sąd ten ustalił, że M. T., ur. W dniu (...), pracowała na różnych stanowiskach, między innymi od dnia 1 stycznia 1999 r. w (...) Oddział (...). Przysługiwał jej ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy. Decyzją z dnia 4 listopada 2008 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał M. T. prawo do emerytury od dnia 1 września 2008 r. Bezsporne był również to, że wnioskodawczyni od dnia 10 października 2011 r. jest zatrudniona na czas określony w wymiarze 0,7 etatu w (...) S.A. Oddział K. Medycyna Pracy.

Pismem z 7 czerwca 2013 r. (...) w W. poinformowała odwołującą M. T., że stosunek pracy z nią został rozwiązany w dniu 30 września 2011 r. w związku z przejściem na emeryturę, a ekwiwalent za deputat węglowy został wypłacony wraz z ostatnim wynagrodzeniem. W piśmie wskazano jednocześnie, że w dniu 10.10.2011 r. M. T. została ponownie zatrudniona na czas określony do dnia 31.12.2014 r. w niepełnym wymiarze pracy i zachowała prawo do pobierania ekwiwalentu za deputat węglowy, który od dnia 01.11.2012 r. został wliczony do wynagrodzenia zasadniczego.

W kontekście ustalonego stanu faktycznego Sąd pierwszej instancji wskazał na art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U.2000, nr 84, poz. 948 ze zm.). Przewiduje on, że byłemu pracownikowi kolejowemu pobierającemu emeryturę, przyznana na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, przysługuje prawo do deputatu węglowego w ilości 1800 kg węgla kamiennego rocznie, w formie ekwiwalentu pieniężnego. Świadczenie to przysługuje również emerytowi lub renciście, który pobiera emeryturę lub rentę z tytułu zatrudnienia w okresach równorzędnych z okresami zatrudnienia na kolei, oraz osobie, której przyznano kolejową emeryturę lub rentę w drodze wyjątku. Prawo do deputatu węglowego nie przysługuje jednak emerytowi lub renciście, jeżeli nie przysługiwało mu w okresie zatrudnienia, z tytułu którego powstało prawo do emerytury lub renty.

Dokonując wykładni przepisu Sąd spostrzegł, że podstawowe znaczenie miało to, że art. 74 ust. 1 w/w ustawy wskazuje, iż przysługiwanie prawa do deputatu (ekwiwalentu) zapewnia się "byłemu pracownikowi", a nie "emerytowi", co oznacza, że ustawodawca w przepisie wprowadza podział na: pracowników i byłych pracowników. Innymi słowy w rozumieniu niniejszego uregulowania "byłym pracownikiem" pobierającym emeryturę jest tylko ten emeryt, który nie jest jednocześnie pracownikiem. W rezultacie Sąd konkludował, że podjęcie pracowniczego zatrudnienia w (...) SA oznacza brak ustawowej przesłanki przyznania prawa do tego deputatu.

W ocenie Sądu Okręgowego analiza powołanych przepisów pozwala uznać, że prawo do deputatu węglowego nie przysługuje J. T.- jako pozostającej w dalszym ciągu w zatrudnieniu z (...)- zatem pracownikowi, a nie byłemu pracownikowi, o którym mowa w art. 74 ust. 1 w/w ustawy. Wskazał przy tym na uchwałę SN z dnia 11 stycznia 2011 r., I UZP 4/10, OSNP 2011, nr 11-12, poz. 157.

Apelację wniosła M. T..

Domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku i uznania prawa do ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy wypłacany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu apelacji wskazała, że nabyła prawo do emerytury wraz z prawem do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu deputatu węglowego. Aktualnie nie uzyskuje żadnego ekwiwalentu, ani z tytułu emerytury, ani z racji zatrudnienia.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie jest zasadna. Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne ustalenia Sądu Okręgowego co do opisanego przezeń stanu faktycznego, jak również podziela ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sąd ten dokonał również trafnej interpretacji przepisów mających zastosowanie w niniejszej sprawie. Powyższe czyni zbytecznym ponowne przytaczanie ustaleń oraz szczegółowych rozważań zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Deputat węglowy jest świadczeniem należnym z tytułu stosunku pracy. Zobowiązanie organu rentowego w tym zakresie ma zatem charakter wyjątku. Świadczy o tym przepis art. 74 ust 1 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe". Warto

zwrócić uwagę na ust 5 tego przepisu. Przewiduje on, że ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy przyznaje i wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych z dotacji celowej z budżetu państwa. Potwierdza to wyłącznie spostrzeżenie Sądu pierwszej instancji, że realizacja tego świadczenia przez organ rentowy ma charakter subsydiarny. Staje się aktualna dopiero wówczas, gdy deputat nie przysługuje od pracodawcy. Z pisma pracodawcy z dnia 7 czerwca 2013 r. wynika, że od dnia 1 listopada 2012 r. ekwiwalent za deputat węglowy został wnioskodawczyni wliczony do wynagrodzenia zasadniczego. Nie jest rolą sądu ubezpieczeń społecznych rozstrzygnięcie wątpliwości istniejących na osi pracownik – pracodawca. Oznacza to, że w sytuacji, gdy pracodawca poczuwa się do obowiązku realizacji prawa do deputatu węglowego niedopuszczalne jest żądanie przyznania prawa do ekwiwalentu za ten sam deputat od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd Okręgowy w Białymstoku celnie wyinterpretował tę konkluzję z przepisu art. 74 ust 1 w/w ustawy.

Dlatego zgodnie z przepisem art. 385 k.p.c. orzeczono jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c.